

Alati za razvoj softvera

Baze podataka, skaliranje

Univerzitet u Novom Sadu
Fakultet Tehničkih Nauka

Relacione baze

- ▶ Mogu da posluže u velikom broju slučajeva
- ▶ Prilično stare ljudi ih koriste dovoljno dugo
- ▶ Podaci su strukturirani
- ▶ Podaci se nalaze u tabelarnom obliku
- ▶ Svaka toraka ima jedinstven primarni ključ u kao
 - ▶ prirodno obeležje, neko od obeležja iz torke
 - ▶ surogat ključ, dodato obeležje da izigrava jedinstvenost

- ▶ Podaci se često nalaze u nekoliko tabela
- ▶ Ako treba da dobijemo kompletnu sliku moramo da uradimo operaciju spajanja (Join)
- ▶ U nekim situacijama ovo je usko grlo sistema
- ▶ Ako imam puno tabela, puno podataka i egotične spojeve to može da traje
- ▶ Moguće ubrzati pretrage dodavanjem indeksa
- ▶ Moderne relacione baze dopuštaju čak da se skladište i podaci u binarnom obliku, ili recimo JSON podaci

- ▶ Malo liče na objektni model
- ▶ Tablea je klasa, dok je jedna torka zapravo instanca klase
- ▶ Ova analogija je dovela do objektno-relacionog mapiranja
- ▶ Pokušati nekako klasu mapirati na tabelu, a attribute na kolone te tabele
- ▶ Objektno-relaciono mapiranje je tehnika konvertovanja podataka koji se cuvaju kao objekti u memoriji u
 - ▶ podatke koji se mogu poslati u bazu podataka
 - ▶ ali se mogu i podaci iz baze konvertovati u objekte odgovaraju ceg tipa u memoriji

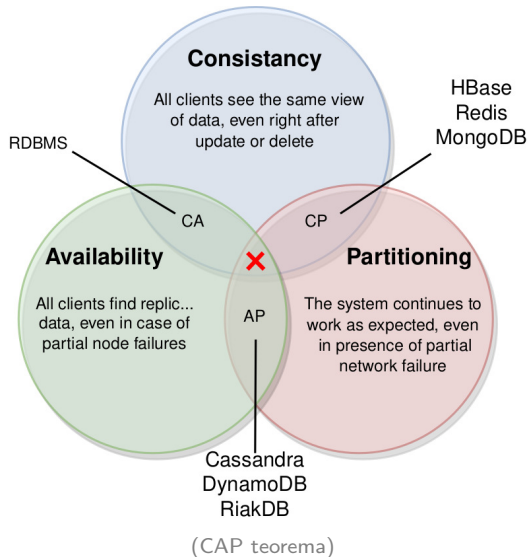
- ▶ Prednost ovog pristupa je u tome što možemo raditi sa klasa omiljenog programskog jezika bez da drljamo sa goilm SQL naredbama
- ▶ Ovo je korisno za većinu aplikacija, ali ako trebate da radite neke kompleksne upite i analitiku možda he bolje koristiti klasičan SQL
- ▶ Pored toga neke od koncepata objektne paradigme nije tako jednostano prebaciti u OR mapere
- ▶ Posto razne strategije koje se bve ovim, ali generalno toga korisnici moraju biti svesni
- ▶ Prilično popularna i korisna tehnika kod razvoja aplikacija

NoSQL baze

- ▶ NoSQL pokret reprezentuje sve tipove baza podataka koje nisu relacione baze podataka
- ▶ Njihov princip modelovanja, model skladištenja, upita i svih ostalih operacija razlikuje se dosta od relacionih baza
- ▶ NoSQL baze imaju nekoliko modela podataka
 - ▶ Key-value
 - ▶ Column
 - ▶ Graf
 - ▶ Document
 - ▶ Time series
 - ▶ Mixed models

- ▶ Koriste se u raznim situacijama
 - ▶ kada model podataka sa kojim se radi nije relacioni po prirodi
 - ▶ radimo sa velikim količinama podataka
 - ▶ ima potrebe za intenzivnim skaliranjem
 - ▶ kada je potrebno da samo serijalizujemo/deserijalizujemo nekakv podaataka (JSON, XML, itd.)
- ▶ Često se koriste u cloud okruženju
- ▶ Dosta se koriste u mikroservisnim arhitekturama

- ▶ Na važnosti počinju da dobijaju jos u ranim nastancima cloud computing-a
- ▶ Razlog za to je nemogućnost relacionih baza da se primene i distribuiranim sistemima zbog cuvene CAP teoreme
- ▶ Ova teorema kaze da ne mozemo zadovoljiti sve tri osobine u isto vreme:
 - ▶ Konzistentnost
 - ▶ Dostupnost
 - ▶ Particioniranje
- ▶ Uvek možemo da dobijemo najviše dve od tri osobine
- ▶ Na korisnicima je da odluče šta od tih osobina ze le da imaju
- ▶ Particioniranje nije moguće izbeći u distribuniram sistemima

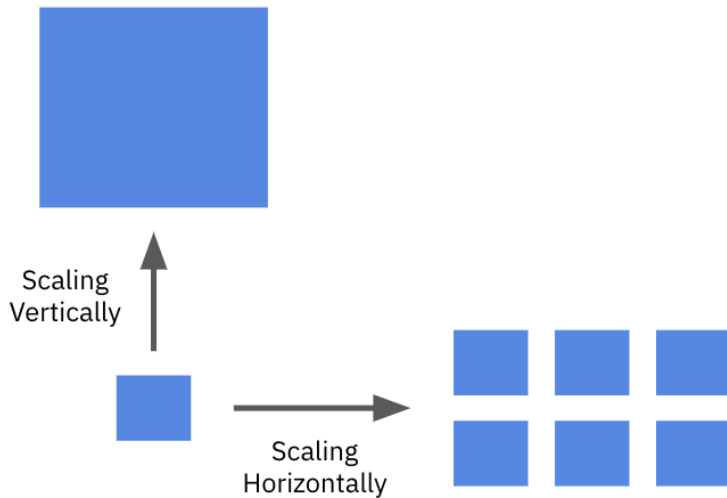

- ▶ Ključna stvar kod NoSQL baza podataka jeste da poznajemo svoje upite
- ▶ Unapred treba znati kakve upite želimo da radimo nad podacima
- ▶ Koristeći to znanje, bирамо model i bazu podataka
- ▶ Ovi tipovi baza obično ne podržavaju join operacije, imaju restriktivnije transakcije od relacionih baza i često slabiju formu podataka
- ▶ Zbog ovih osobina izuzetno se lako koriste iz prostog razloga mogućnosti da domen problema prilagodimo bazi
- ▶ Izbegavamo dovijanje u fiksnom modelu relacionih baza

- ▶ To ne znači da transakcije nije moguće implementirati u NoSQL bazama
- ▶ One obično implementiraju na aplikativnom sloju (npr. SAGA patern)
- ▶ Moguće je i da budu deo baze kao recimo distribuirane transakcije (2 phase commit, 3 phase commit, razni drugi algoritmi distribuiranih sistema)
- ▶ Distribuirane transakcije, nisu nižno jednostavne za postići i treba ih izbegavati
- ▶ Druga stvar koju treba izbegavati jeste da forsirate model podataka spram baze koju volite!
- ▶ Kada ste u dilemi uvek konsultujte domen problema, i shodno tome izaberite najbolji/najprirodniji model!!
- ▶ Još jedna napomena je da su kod ovih baza ključevi UUID a ne brojevi ili obeležja

Uvod

- ▶ Skaliranje je proces u kom omogućavamo našoj aplikaciji/sistemu da opslužuje rastući broj korisnika
- ▶ Kada se priča o skaliranju obično se misli na jedan od dva načina skaliranja koja su bitno različita
 - ▶ Vertikalno skaliranje je proces u kom se *uzima jača mašina*, tj. više resursa i u ovom principu ne postoji redundancija ako sistem padne naša aplikacija je nedostupna — preferirani način skaliranja relacionih baza
 - ▶ Horizontalno skaliranje je proces skaliranja za *veće* aplikacije, gde se aplikacija izvršava na više mašina a zahtevi se balansiraju. Ako jedna mašina padne, uvek imamo druge koje mogu da prihvate zahtev — preferiran način skaliranja u cloud sistemima i NoSQL bazama

(Horizontalno i Vertikalno skaliranje)

Uvod

- ▶ Consul je jedna od mnoštvo NoSQL baza podataka koje koriste Key-Value model podataka
- ▶ Ovaj model je jedan od najstarijih modelima korišćen je dosta i u samom UNIX operativnom OS-u
- ▶ Sve što nam ovaj model omogućava jeste da pod nekakvim ključem tipa string, sačuvamo proizvoljan niz bajtova tj. bilo koji podatak
- ▶ Isto tako, ako tražite vrednost pod odgovarajućim ključem dobićete nazad kompletan podatak koji se čuva pod tim ključem
- ▶ Izuzetno jednostavan model, izuzeno koristan model, izuzetno moćan model za razne alate i servise a vrlo sličan strukturi podataka *hash map*

Naprednije funkcije

- ▶ Ovaj model ima i *Time to Live (TTL)* mehanizam
- ▶ Odnosno vremenski čuva podatak
- ▶ Ovo može biti zgodno za implementaciju funkcionalnosti vaših aplikacija
- ▶ Ova operacija nije tako jednostavna za implementirati u relacionij bazi, i obično zahteva upotrebu još minimalno jednog alata

- ▶ Ova baza, kao i mnoge druge Key-Value podržavaju i *prefix scan*
- ▶ Pretraga svih ključeva na osnovu prefixa — nešto slično select naredbi
- ▶ Koristeći ovu operaciju možete jednostavno vratiti sve podatke korisnika
- ▶ Naravno, moramo voditi računa kako dizajniramo ključeve da bi podržali ovu opciju
- ▶ Na primer:
 - ▶ key - user123_name, value - Miloš
 - ▶ key - user123_lastname, value - Simić
 - ▶ Ako radimo prefix skan sa user123, dobijamo nazad oba podatka!

Rad sa Consul-om u Go-u

- ▶ Prvo ćemo napraviti strukturu koja ima konekciju ka bazi, i na nju ćemo nakačiti potrebne funkcije (slično kao kod servisa)
- ▶ Odgovarajući endpoint će samo pozivati ove funkcije da bi imao interakciju sa bazom — podela nadležnosti

```
package poststore

type PostStore struct {
    cli *api.Client
}
```

- ▶ Zatim ćemo prebaciti *model.go* u paket *poststore* zarad lakšeg rada

- ▶ Nakon toga ćemo napraviti funkciju koja pravi novu promenljivu i uspostavlja konekciju ka bazi

```
func New() (*PostStore, error) {  
    db := os.Getenv("DB")  
    dbport := os.Getenv("DBPORT")  
  
    config := api.DefaultConfig()  
    config.Address = fmt.Sprintf("%s:%s", db, dbport)  
    client, err := api.NewClient(config)  
    if err != nil {  
        return nil, err  
    }  
  
    return &PostStore{cli: client}, nil  
}
```

- ▶ Napravićemo funkciju koja generiše ključ (uuid) za nas

```
func generateKey() (string, string) {  
    id := uuid.New().String()  
    return fmt.Sprintf("posts/%s", id), id  
}
```

- ▶ Napravićemo funkciju koja rekonstruiše ključa nas

```
func constructKey(id string) string {  
    return fmt.Sprintf("posts/%s", id)  
}
```

► Funkcija za kreiranje post-a

```
func (ps *PostStore) Post(post *RequestPost) (*RequestPost, error) {  
    kv := ps.cli.KV()  
    sid, rid := generateKey()  
    post.Id = rid  
  
    data, err := json.Marshal(post)  
    if err != nil {  
        return nil, err  
    }  
  
    p := &api.KVPair{Key: sid, Value: data}  
    _, err = kv.Put(p, nil)  
    if err != nil {  
        return nil, err  
    }  
    return post, nil  
}
```

► Funkcija za vraćanje post-a

```
func (ps *PostStore) Get(id string) (*RequestPost, error) {  
    kv := ps.cli.KV()  
    pair, _, err := kv.Get(constructKey(id), nil)  
    if err != nil {  
        return nil, err  
    }  
  
    post := &RequestPost{}  
    err = json.Unmarshal(pair.Value, post)  
    if err != nil {  
        return nil, err  
    }  
    return post, nil  
}
```

► Funkcija za vraćanje svih postova

```
const (
    all    = "posts"
)

func (ps *PostStore) GetAll() ([]*RequestPost, error) {
    kv := ps.cli.KV()
    data, _, err := kv.List(all, nil)
    if err != nil {
        return nil, err
    }

    posts := []*RequestPost{}
    for _, pair := range data {
        post := &RequestPost{}
        err = json.Unmarshal(pair.Value, post)
        if err != nil {
            return nil, err
        }
        posts = append(posts, post)
    }
    return posts, nil
}
```

► Funkcija za brisanje posta

```
func (ps *PostStore) Delete(id string) (map[string]string, error) {  
    kv := ps.cli.KV()  
    _, err := kv.Delete(constructKey(id), nil)  
    if err != nil {  
        return nil, err  
    }  
    return map[string]string{"Deleted":id}, nil  
}
```

Dodatni materijali

- ▶ Introduction to NoSql by Martin Fowler
- ▶ NoSQL Distilled to an hour by Martin Fowler
- ▶ Introduction to database scalability
- ▶ SQL vs NoSQL
- ▶ Consul docs

Kraj predavanja

Pitanja? :)